

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bfv.I.862/2016/13.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai : Dr. Csere Katalin, a tanács elnöke,
Dr. Csák Zsolt, előadó bíró,
Dr. Soós László, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2016. október 18.

Az ügy tárgya: zsarolás büntettének kísérlete

Terhelt(ek): terhelt(a **terhelt születési neve**)

Elsőfok: Nagykanizsai Járásbíróság, 2.B.226/2015/18., ítélet,
tárgyalás, 2016. március 17.

Másodfok: ---

Harmadfok: ---

Az indítvány előterjesztője: terhelt

Az indítvány iránya: minősítés változtatása és a büntetés enyhítése

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nagykanizsai Járásbíróság 2.B.226/2015/18. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Nagykanizsai Járásbíróság a 2016. március 17. napján kihirdetett és 2016. március 21. napján jogerős 2.B.226/2015/18. számú ítéletével a(**terhelt születési neve**) terheltet bűnösnek mondta ki zsarolás büntettének kísérletében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 367. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont]. Ezért őt mint különös visszaesőt két év két hónap szabadságvesztésre és a közügyektől három év eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani és a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. A bíróság egyben elrendelte a Nagykanizsai Járásbíróság 7.B.181/2012/25. számú ítéletével kiszabott nyolc hónap fogházbüntetés végrehajtását, rendelkezett az előzetes

fogvatartásban töltött idő beszámításáról és a bűnügyi költség viseléséről.

II.

- [2] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, amelyben bűnösségének megállapítását, a cselekmény törvénysértő minősítését sérelmezte, emellett a kiszabott büntetést is törvénysértőnek találta.
- [3] Álláspontja szerint jogtalan haszonszerzési célzat hiányában - mivel ő a sértett vele szemben fennálló tartozását követelte vissza - cselekménye legfeljebb kényszerítés büntettként minősülhetne. Eljárási szabálysértésként az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozott, mivel a bíróságok bűnösségére okszerűtlenül következtettek.
- [4] Indítványozta ezért, hogy a Kúria elsősorban mentse fel az ellene emelt vád alól. Másodsorban pedig a bűnösségét kényszerítés büntettként állapítsa meg, és ezért lényegesen enyhébb, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett büntetést szabjon ki.
- [5] A Legfőbb Ügyészség BF.978/2016/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak.
- [6] Álláspontja szerint az első fokon eljáró bíróság törvényesen fogalmazta meg a Be. 259. § (1) bekezdése alapján az ítélet indokolását rövidített formában. Eljárási szabálysértés elkövetése ezzel kapcsolatban nem állapítható meg.
- [7] Utalt arra is, hogy a jogerős ítélet az alkalmazott jogszabályhelyre utalásokat tartalmazzon, ezért abból nyomon követhető a bíróság állásfoglalása a minősítésre és a büntetés kiszabására vonatkozóan is. Az indokolási kötelezettség elmulasztására történő hivatkozás lényegében a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadja.
- [8] Az irányadó tényállásra figyelemmel a zsarolás büntettként valamennyi tényállási eleme - így a jogtalan haszonszerzési célzat is - megállapításra került, ekként a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapította meg a bíróság a terhelt bűnösségét, a cselekmény minősítését, és a kiszabott büntetés törvényes.
- [9] Ezért a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.
- [10] A terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára tett írásbeli észrevételében a felülvizsgálati indítványát fenntartotta. A rendelkezésre álló bizonyítékokra hivatkozással kifejtett álláspontja szerint a Nagykanizsai Járásbíróság nem kellően vizsgálta ki az ügyét, és megismételte az alapeljárásban előterjesztett védekezését. A járásbíróság elfogultságát abban látta megvalósulni, hogy **a T1. tanú** vallomása alapozta a bűnössége megállapítását, holott nevezett a sértett élettársa volt. A bíróság figyelmen kívül hagyta a legfontosabb tényeket, ő pedig a marasztaló ítéletet kényszerből vette tudomásul.

III.

- [11] A Kúria a felülvizsgálati indítványt - mivel azt nem az ügyész nyújtotta be a terhelt terhére - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen bírálta el.
- [12] Ennek során a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokra volt figyelemmel; tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt - és az indítvány nem hivatkozott egyéb - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.
- [13] A terhelt felülvizsgálati indítványa - a tartalmát tekintve - a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjára figyelemmel értelmezhető.
- [14] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.
- [15] A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja alapján hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés valósul meg, ha a bíróság a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése, vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tesz eleget, hogy emiatt az ítélet a felülbírálatra alkalmatlan.
- [16] A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége és az értékelés eredménye viszont kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadását jelenti (BH 2013.10.).
- [17] A Kúria a hivatkozott eljárási szabálysértést a felülvizsgált ügyben nem állapította meg.
- [18] A Nagykanizsai Járásbíróság 2016. március 17. napján készült 18. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvének 2. oldaláról megállapítható, hogy az ítélet kihirdetésekor jelen lévő terhelt az ítéletet tudomásul vette, míg az ügyészség képviselője és a terhelt védője 3 nap gondolkodási időt tartott fenn. A Nagykanizsai Járásbíróság Ügyészség később írásban bejelentette, hogy a határozatot tudomásul veszi, a védelem részéről pedig fellebbezés a bíróságra nem érkezett.
- [19] Az elsőfokú bíróság fenti tényekre figyelemmel határozott az ún. rövidített ítélet szerkesztése felől.
- [20] A Be. 259. § (1) bekezdése alapján ha kihirdetés útján közölt ügydöntő határozat ellen sem az ügyész, sem a vádlott, sem a védő nem jelentett be fellebbezést, a határozat indokolása csupán a tényállásból és az alkalmazott jogszabályok megjelöléséből is állhat (rövidített indokolás).
- [21] Tekintettel arra, hogy valamennyi fellebbezésre jogosult fél jelenlétében kihirdetett ítélet ellen fellebbezést - a törvényes

határidőn belül - nem jelentettek be, az elsőfokú bíróság alappal mellőzte a bizonyítékok értékelésére vonatkozó indokolás szerkesztését.

- [22] Töretlen a bírói gyakorlat annak megítélésében - miként arra a Legfőbb Ügyészség átiratában okszerűen hivatkozott -, hogy az indokolási kötelezettség megsértése miatt a rövidített ítéletet akkor kell hatályon kívül helyezni, ha jogszabályi felhívások hiányában a minősítés és az alkalmazott joghátrány indokai nem állapíthatók meg (BH 2016.60.).
- [23] Mindebből következően rövidített indokolású ítéletben a minősítés magyarázata elengedhetetlen követelményként nem került a törvényben előírásra. Erre figyelemmel felülvizsgálati okként nem kérhető számon az, hogy az ítélet indokolásából azon jogi magyarázat is kiderüljön, hogy a bíróság milyen tényekre alapozta a zsarolás büntette kísérletének megállapítását. Mindez a minősítés jogszabályhelyének a felhívásában a törvényi előírásoknak megfelelően kifejezésre került.
- [24] Erre figyelemmel a Kúria számára is megállapítható a rövidített ítélet indokolásából, hogy a bíróság mely törvényi jogszabályhelyek alapján minősítette a terhelt bűncselekményét zsarolás büntette kísérletének.
- [25] Ekként hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem valósult meg. A felülvizsgálati indítvány erre vonatkozó része az eljárási bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységét vitatta, amely a felülvizsgálati indítványban kizárt.
- [26] Nem találta alaposnak a Kúria az anyagi jogszabálysértésre történő hivatkozást sem.
- [27] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor, a b) pont alapján pedig abban az esetben, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. A Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó és a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható.
- [28] Erre figyelemmel a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el. A bizonyítékok eltérő értékelésére, eltérő következtetés levonására, bizonyításra, illetve ilyen célból az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs törvényes lehetőség.
- [29] A felülvizsgálati eljárásban irányadó jogerős ítéleti tényállás szerint a terhelt 2016. február 12-én megjelent a sértett által lakott pincében, ahol nevezett élettársával tartózkodott. A terhelt a pincében felszólította a sértettet, hogy menjen el **vidékre** keresse fel a munkaadóját és kérjen tőle számára 30.000 forintot. A

terhelt megfenyegette a sértettet, hogy ha követelését nem teljesíti, akkor kötéllal felhúzza egy fára és úgy fogja megverni, továbbá azzal is megfenyegette a sértettet, hogy amennyiben aznap reggel 7 óra 30 percig nem hozza meg a pénzt, felgyújtja a pincéjét.

- [30] A fenyegetés hatására a sértett felkereste munkaadóját, akitől a terhelt részére kölcsön kért 30.000 forintot. A sértett munkaadója közölte a sértettel, hogy nem ad neki pénzt, majd telefonon bejelentést tett a rendőrségre. A terhelt fenyegetőzése a sértettben komoly félelmet keltett.
- [31] Mindezen tényállás alapján a terhelt bűnösségét a Nagykanizsai Járásbíróság okszerűen állapította meg és cselekményét törvényesen minősítette zsarolás büntetettének.
- [32] A Btk. 367. § (1) bekezdése alapján a zsarolást az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett más erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön, és ezzel vagyoni hátrányt okoz.
- [33] A felülvizsgált jogerős ítélet tényállása rögzíti, hogy a sértettet a terhelt részint veréssel, részint pedig pincéjének felgyújtásával megfenyegette annak érdekében, hogy a sértett munkáltatójától részére 30.000 forintot kérjen. Ily módon tehát mind a kényszerítés, mind pedig a jogtalan haszonszerzés megállapítható volt. Arra nézve, hogy a terhelt csupán az általa korábban adott kölcsönt kérte volna vissza semmilyen tény, körülményt nem tartalmaz. Az indítványozó erre való hivatkozása az irányadó tényállás támadásának minősül.
- [34] A zsarolás bűncselekményénél nem hagyható figyelmen kívül, hogy a fenyegetés komolyságát - nem az elkövető ki nem nyilvánított szándéka, hanem annak - a sértettre gyakorolt hatása alapján kell megítélni (EBH 2013.B.17.II.).
- [35] Ezért annak van jelentősége, hogy a terhelt a sértettet veréssel, anyagi kár okozásával fenyegette. A fenyegetés és az erőszak a sértett akarataira ráhatás, közömbös, hogy a terhelt azt komolyan gondolta-e. Márpedig a terhelt fenyegetése (testi épség elleni hátrány, a pince felgyújtásának kilátásba helyezése) a sértettben komoly félelmet keltett. A fenyegetés elmaradását a terhelt a pénz átadásához kötötte. A tényleges vagyoni hátrány bekövetkezésének elmaradása nem a sértetten, hanem azon múlt, hogy a munkáltatója a kért összeget nem adta át, hanem bejelentést tett a rendőrségen.
- [36] A Btk. 195. § alapján a kényszerítést az követi el, aki más erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz, ha más bűncselekmény nem valósul meg.
- [37] Az irányadó tényállás alapján a jogtalan haszonszerzésre törekvés folytán kizárólag a zsarolás megállapítása a törvényes.
- [38] A büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül, törvényesen minősítette az eljáró bíróság a terhelt terhére rótt cselekményt zsarolás büntette kísérletének [Btk. 367. § (2) bekezdés b) pont].
- [39] Mindemellett a törvényes minősítés mellett csak akkor van helye

felülvizsgálatnak, ha a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megsértésével szabták ki [Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának I. fordulata]. Amennyiben a minősítés törvényes és a büntetőjog más szabályának megsértése sem történt, nincs lehetőség a büntetés felülvizsgálatára. A felülvizsgálati eljárásban önmagában a büntetéskiszabási körülmények értékelésének mikéntje nem vizsgálható.

- [40] A Btk. 367. § (2) bekezdése szerint a minősített zsarolás büntetési tétele két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés. A 195. § alapján a kényszerítés három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A terhelttel szemben kiszabott két év két hónap szabadságvesztés mindkét bűncselekmény büntetési tételének megfelelő.
- [41] A Kúria a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy amennyiben a terhelt a tényállásban leírt elkövetési magatartásával az általa esetlegesen korábban kölcsön adott pénzösszeget követelte volna vissza, cselekménye akkor sem kényszerítésnek, hanem a Btk. 368. § (1) bekezdése szerint minősülő önbíráskodás büntettének minősülne, tekintettel arra, hogy eszerint büntetendő, aki jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek érvényt szerezzen, mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön. Ezen bűncselekmény büntetési tétele pedig egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés. Erre figyelemmel sem minősíthető a kiszabott joghátrány törvénysértőnek.
- [42] A Kúria mindezekre figyelemmel - miután olyan eljárási szabálysértést sem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [43] A Kúria végzése ellen fellebbezésnek a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatnak pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja alapján nincs helye. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti [Be. 421. § (3) bekezdés].

Budapest, 2016. október 18.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

TóthLné
bíróági tisztviselő